

Granbarkborre

Svärmning av granbarkborre

Granbarkborren övervintrar främst i marken eller i barken. Granbarkborrens vårsvärmning inträffar vanligtvis i mitten av maj i mellersta Sverige, när temperaturen är minst +18°C.

Vid svärmning letar hanen upp vindfällan eller andra stressade granar för att borra in sig i barken för att skapa en parningskammare. Hanen skickar ut ett feromon som lockar till sig honor. Honorna gnager upp en modergång och placerar ut ägg. När äggen har kläckts gnager ynglen av innerbarken, det i kombination med stora populationer gör att träden inte kan försvara sig. Från vårsvärmning till att en ny generation granbarkborre börjar flyga tar ca 10 veckor.

Efter vårsvärmningen brukar föräldradjuret redan efter några veckor lämna ynglen för att uppsöka nya granar att anlägga fler ägg (s.k. syskonkull). Detta innebär att det kan ske flera svärmningar samma säsong.

Ovanligt varma och långa somrar kan leda till att årets avkommor, den "nya generationen", hinner svärma samma år.

Är skogen angripen av granbarkborre?

Det kan vara svårt att upptäcka färsk angrepp eftersom granarna kan se friska ut på håll. I regel anträffas färsk skador mellan maj och augusti.

Kännetecknen för angrepp (Se bilder på sid. 2.):

- Leta efter bormjöl från granbarkborrarna på barken och vid stambasen. Ingångshålen är ofta i skydd under barkflagor. Utgångshålen syns bättre då de finns mitt på barkytan.
- Granen försöker försvara sig genom att producera kåda. Mycket kåda på stammarna kan tyda på angrepp.
- Avfläkt bark på stammen vid grönkronan brukar uppenbaras vid högsommaren när granbarkborrarna angriper.
- Angripna träd från fjolåret syns tydligt då barr och bark har börjat falla av. Inventera intelligande träd, de löper stor risk för att vara angripna, trots att de på avstånd ser friska ut.
- Stressade träd löper större risk. Kolla ex. träd i hyggeskanter och träd på torra marker.

Åtgärder för angripen skog

Att avverka granar som har bruna barr eller helt tappat barren och barken utgör ingen större betydelse, skadan är redan skedd och granbarkborrarna har sannolikt redan flyttat. Torra avbarkade granar som dött av angrepp från fjolåret kan med fördel sparas för att skapa gynnsamma miljöer till arter som är granbarkborrens fiender.

För att förhindra utökade angrepp bör träd som angripits samma år, där mestadels av barken fortfarande sitter kvar, fällas och transporteras ut ur skogen. Detta eftersom granbarkborrarna förhoppningsvis fortfarande finns kvar i träden.

Är skadorna omfattande i ett bestånd kan det vara aktuellt att avverka hela bestånd. Detta då närliggande träd löper stor risk för angrepp nästkommande år. Kontakta er virkesköpare för råd!

Aktuella nyheter

Aktuella nyheter om granbarkborrarna och svärmningsövervakning finns hos Skogsstyrelsen på följande länk:

<https://www.skogsstyrelsen.se/statistik/statistik-efter-amne/svarmningsovervakning/>

Borrmjöl vid stambasen från granbarkborrar

Foto: Gunnar Isacsson, Skogsstyrelsen.

Kådrinning på grund av angrepp från granbarkborrar.

Foto: Mats Carlén, Skogsstyrelsen.

Avfläkt bark vid grankronan

Foto: Gunnar Isacsson, Skogsstyrelsen.

